

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

28 Eylül – 4 Ekim 2020

Hazırlayanlar: Ganim ARVAS, Aykut KARAKUŐ, Nazlı KOCA, Pelin YÜCEL

1. KOMİSYONDAN “GIDA İSRAFINI AZALTACAĞIZ” MESAJI

29 Eylül’de BirleŐmiŐ Milletler tarafından ilk kez düzenlenen Uluslararası Gıda Kaybı ve İsrافی Farkındalık Günü kapsamında Komisyonun sağlık ve gıda güvenliğinden sorumlu komiseri Stella Kyriakides bir mesaj yayınladı. Kyriakides mesajında Komisyonun, 2023 yılına kadar AB’de gıda israfını azaltmak için bağlayıcı hedefler önereceğini beyan etti. Mesajda ayrıca, BM Sürdürülebilir GeliŐim Hedefinde belirlenen küresel kiŐi baŐı gıda israfının 2030 yılına kadar yarı yarıya azaltılması ve gıda kaybının önlenmesi hedefini tutturabilmek için kararlılık gerektiği vurgulandı.

Avrupa Birliği’nde mevcut gıdanın %20’sinin israf edildiğine dikkat çeken Kyriakides, 33 milyon kiŐinin ise ancak iki günde bir kaliteli gıdaya erişim sağlayabildiğini belirtti. Bu durumun hem çevreye zarar verdiğini hem de büyük bir ekonomik kayba yol ağtığını ifade eden komiser; gıda fazlasının atılmaması, bunun yerine ihtiyacı olan kiŐilere verilmesi gerektiğini de sözlerine ekledi. AB’de bununla ilgili son yıllarda çeŐitli önlemlerin alındığı biliniyor. Bu kapsamda AB Gıda Kaybı ve İsrافی Platformu kurulmuŐ ve Tarladan Sofraya Stratejisi kapsamında AB’nin sürdürülebilir sağlıklı gıda hedefi için çalıŐtıđı bildirilmiŐti. Kyriakides aynı zamanda, küresel gıda israfını azaltmaya yönelik olarak kurulan ve uluslararası bir sivil toplum örgütü olan Champions 12.3 adlı kuruluşun da üyelerinden biri.

European Commission Statement (28 Eylül 2020), Statement by Commissioner Kyriakides on the first International Day of Awareness of Food Loss and Waste, Erişim Adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_20_1759

Champions 12.3, Erişim Adresi: <https://champions123.org/>

2. AB’DEN LÜBNAN’A YENİ HÜKÜMET KURMA ÇAĞRISI

Yeni hükümet kurma görevine atanan Lübnan Başbakan adayı Mustafa Edip’in istifası üzerine AB, ülke ekonomisinin olumsuz etkileneceği yönünde endiŐelerini dile getirerek bir an önce yeni ve meŐru bir hükümetin kurulması gerektiğini söyledi. AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell’in ofisinden yapılan açıklamada, Lübnan’da kurulacak yeni hükümetin, Uluslararası Para Fonu (IMF) ile anlaşarak yaŐanacak mali krizlerin ve sosyoekonomik sorunların önüne geçmesi gerektiği vurgulandı. Aynı

zamanda kurulacak yeni hükümetin koronavirüs ile mücadelede ve Beyrut şehrinin yeniden inşası için de önemli olduğunun altı çizildi. AB, her zaman Lübnan'ın güvenliğini, istikrarını ve egemenliğini güçlü bir şekilde destekleyeceğini bildirdi.

European Union External Action, (28 Eylül 2020), Lebanon: Statement by the High Representative on the resignation of the Prime Minister-designate, Erişim Adresi: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85906/lebanon-statement-high-representative-resignation-prime-minister-designate_en

3. “ABD VE NATO AVRUPA GÜVENLİĞİ İÇİN VAZGEÇİLMEZ ÖNEMDE”

Litvanya Cumhurbaşkanı Gitanas Nauseda, Avrupa güvenliği açısından ABD ve NATO'nun varlığının Baltık ülkeleri için kritik önemde olduğunu ve bu unsurlardan bağımsız bir Avrupa savunması yaklaşımının kabul edilemeyeceğini söyledi. Litvanya Cumhurbaşkanı ABD'nin rol almadığı bir Avrupa güvenliğini hiçbir Baltık ülkesinin tahayyül edemediğini vurguladı. Nauseda ABD'siz bir yaklaşımın, NATO'nun Avrupa'daki misyonunu olumsuz etkileyeceğini de sözlerine ekledi.

Buna karşılık Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ise bağımsız bir Avrupa savunma kapasitesi geliştirilmesi ve AB'nin savunma ve teknoloji alanlarına daha çok yatırım yapması gerektiğini belirtti. Litvanya'yı ziyareti sırasında açıklama yapan Macron Avrupa'nın kendi güvenliği için, dikkati halihazırda Çin'e yönelmiş olan, ABD'ye bağımlı olamayacağını sözlerine ekledi. Ayrıca AB'de savunma alanında ortak bir fon oluşturulduğunu ve ortak savunma programlarının uygulanmaya başlandığını belirten Macron, Avrupa'nın kendini koruma kapasitesine sahip olması gerektiğini de belirtti.

Portekiz ve Estonya: Avrupa Güvenliğine Yönelik Tehdit Algımız Aynı

Portekiz ve Estonya savunma bakanları Estonya'nın başkenti Tallinn'de NATO ve Avrupa güvenliğine dair meseleleri görüştü. Savunma bakanları, Rusya'dan gelebilecek tehdidin sadece Baltık ülkelerine yönelik olmadığını ve tüm Avrupa toplumları için geçerli olduğunu belirtti. Görüşmenin ardından yapılan açıklamada, iki ülkenin ittifak üyeleri olarak güvenlik tehditlerini aynı şekilde değerlendirdiği ifade edildi. Avrupa'nın güneyi ve doğusundan gelmesi muhtemel tehditlerin de konuşulduğu görüşmede, Mali, Mozambik ve Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki son gelişmeler de ele alındı.

The Baltic Times (29 Eylül 2020), Baltics cannot image 100 percent security without US – Lithuania's Nauseda, Erişim adresi: https://www.baltictimes.com/baltics_cannot_image_100_percent_security_without_us___lithuania_s_nauseda/

The Baltic Times (29 Eylül 2020), Estonian defmin discusses NATO, EU defense policy with Portuguese colleague, Erişim adresi: https://www.baltictimes.com/estonian_defmin_discusses_nato__eu_defense_policy_with_portuguese_colleague/

4. AB'NİN YENİ YEŞİL PROJELERİ

Avrupa Yeşil Anlaşması ve Avrupa'yı Birleştirme Tesisi (Connecting Europe Facility-CEF) çerçevesinde AB Komisyonu, Avrupa'da yeşil ekonomiyle birlikte ulaşımda birkaç yeni projeyi hayata geçirecek. Bu projeler, karayolları ve demir yollarında kurulacak elektrik, hidrojen ve doğal gaz yakıt altyapılarının kurulmasını kapsıyor.

İstasyon ve Araçlar için Yer Tahsisi:

Barselona'da şarj deposu ile elektrik, hidrojen ve doğal gazla çalışan 108 otobüs ile Paris şehrine altyapıyla birlikte 303 elektrikli otobüs temin edilecek. İtalya karayollarında 255 elektrikli şarj istasyonu kurulacak. Almaya Baden-Württemberg için ise Avrupa Demiryolu Trafik Yönetim Sistemi tarafından 238 demir yolu aracı için (118 trene ek olarak 120 yeni tren) finansman desteği verilecek.

İnovasyon ve Ağlar Yürütme Ajansı (Innovation and Networks Executive Agency-INEA) Direktörü Dirk Beckers, kamu ile özel sektörlerinin ortak girişimi ile birlikte sürdürülebilir ve dayanaklı ulaşım altyapıları kurarak kıtamızın geleceği için emin adımlarla nasıl ilerlediğimizi gösteriyor açıklamasında bulundu. Temmuz ayından beri ulaştırma projelerine 2.2 milyar avro aktarıldı. CEF mekanizmasıyla finansmanları karşılanacak projelere AB Komisyonu, ek olarak 54 milyon avro daha ayırdı. CEF şu zamana kadar desteklediği 932 projeye birlikte 23.1 milyar avro destekte bulundu.

European Commission, (29 Eylül 2020), Sustainable transport: EU funds clean busses, electric charging infrastructure and more in France, Germany, Italy and Spain, Erişim Adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEX_20_1771

5. AVRUPA HASTALIK ÖNLEME VE KONTROL MERKEZİ YENİ SALGIN İÇİN UYARDI

Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC) kuş gribi salgını için uyarıda bulundu. Kazakistan ve Rusya'nın batısında bulunan yabani ve evcil kuşlar arasında gözlemlenen Yüksek Patojen Kuş Gribi (Highly Pathogenic Avian Influenza-HPAI) virüsünü takip eden ECDC, kuşların göç yolunun Avrupa üzerinden geçtiğini belirtti. Özellikle sonbahar ve kış aylarında kuş gribinin Avrupa'ya gelebileceği bekleniliyor. AB ülkelerine olası kuş gribi salgınına karşı biyo-emniyet önlemlerinin alınması gerektiği bildirildi. Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA), ECDC ve Kuş Gribi AB Referans Laboratuvar Merkezi'nin hazırlamış olduğu raporda; kümes hayvanları çiftliklerinde biyo-emniyet önlemlerinin alınması ve veterinerler ile yaban hayat sağlığı yetkilileri HPAI konusunda uyarılarak hasta ve ölü hayvanlar için test yapılması öneriliyor.

Kuş gribi, 2005-2006 ile 2016-2017 yıllarında Rusya'nın batısından kuzey ve doğu Avrupa'ya girmişti. Yine aynı yoldan girebileceği belirtilen kuş gribinin daha sonrası için batı ve güney Avrupa bölgelerine yayılabileceği söyleniliyor. Fakat tedbirlerin alınması takdirinde ECDC, kuş gribinin bulaşma ve yayılma riskinin düşük olduğunu belirtiyor.

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), (30 Eylül 2020), Avian influenza: EU on alert for new outbreaks, Erişim Adresi: <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/avian-influenza-eu-alert-new-outbreaks>

6. BALTİK DENİZİNDE RÜZGÂR ENERJİSİ ÜRETİMİ ARTACAK

İsveç, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Letonya, Litvanya, Almanya ve Polonya ile Komisyon arasında Baltık denizinde rüzgâr enerjisi üretiminde iş birliği bildirisi imzalandı. Komisyon'dan yapılan açıklamada, AB'nin 2050 yılı için belirlediği sıfır emisyon hedefi kapsamında, temiz bir enerji türü olan rüzgâr enerjisi üretimi için bu iş birliğinin büyük önem taşıdığı vurgulandı. Komisyonun enerjiden sorumlu komiseri Kadri Simson, denizden rüzgâr enerjisi üretiminin artışıyla bölgesel iş birliğinin önemine dikkat çekti.

Baltık Enerji Piyasası Bağlantı Planı (BEMIP) çerçevesinde imzalanan iş birliği ile ucuz, verimli, güvenilir ve aynı zamanda akıllı teknolojilere dayanan bir üretim modeli öngörülüyor. İşbirliği ayrıca küresel salgının yarattığı ekonomik krizden çıkışta, yeni iş alanlarının sağlanmasında, deniz alanının kullanımı ve çevrenin korunmasıyla ilgili ortak yaklaşımlar geliştirilmesinde önemli bir adım olarak değerlendiriliyor.

Denizden Rüzgâr Enerjisi Üretiminde Genel Durum

Avrupa'da denizden rüzgâr enerjisi üretiminde en büyük potansiyel Kuzey Denizi'nde bulunuyor. Bölgedeki üretim kapasitesinin 2050 yılına kadar 212 GW'ye çıkacağı tahmin ediliyor. Ancak Baltık Denizi'nde de kapasitenin 93 GW'ye kadar çıkma potansiyeli olduğu biliniyor. Diğer Baltık ülkeleri arasında Polonya, Baltık Denizi'nde rüzgâr enerjisi üretiminde öne çıkıyor ve 2050 yılına kadar da 28 GW'lik üretim kapasitesini hedefleyerek bu alanda lider olmak istiyor.

European Commission News (30 Eylül 2020), Baltic Ministers endorse commitment for closer cooperation on offshore energy, Erişim Adresi: https://ec.europa.eu/info/news/baltic-ministers-endorse-commitment-closer-cooperation-offshore-energy-2020-sep-30_en

Reve News (30 Eylül 2020), Eight Governments pledge to kickstart offshore wind energy in the Baltic Sea, Erişim Adresi: <https://www.evwind.es/2020/09/30/eight-governments-pledge-to-kickstart-offshore-wind-energy-in-the-baltic-sea/77459>

7. SENDİKALARDAN AMAZON ŞİRKETİNE KARŞI KAMPANYA

Avrupa'daki işçi sendikaları, Komisyon'dan Amazon şirketinin çalışanları hakkında casusluk faaliyetlerinde bulunduğu konusundaki iddiayı soruşturmasını istedi. 12 milyondan fazla üyesi bulunan sendikalar bu amaçla Komisyon'a 37 imzalı bir mektup gönderdi. Mektupta İngiltere, Fransa, Almanya, İspanya'dan sendikalar ile UNI Europa gibi Avrupa genelinde örgütlenmiş büyük sendikaların imzası bulunuyor. Komisyonun iş ve sosyal haklardan sorumlu komiseri Nicolas Schmit ve iç pazardan sorumlu komiseri Thierry Breton'a hitaben gönderilen mektupta, Amazon şirketinin Avrupa'da yasal olarak örgütlenen ve haklarını savunan çalışanları hakkında casusluk faaliyeti yürütüyor olabileceği belirtilerek, bu önemli iddianın soruşturulması istendi. Mektupta ayrıca Amazon'un Avrupa genelindeki çalışma uygulamalarının incelenmesi de talep edilerek; şirketin emek, verilerin korunması ve gizlilikle ilgili kuralları ihlal ettiğinden şüphe duyulduğu da belirtildi. Dijital ekonominin düzenlenmesi ve denetlenmesi konusu zaten halihazırda AB'nin gündeminde yer alıyor. Bu kapsamda, AB Komisyonu Aralık 2020'de Dijital Hizmetler Yasası'nı görüşmeyi planlıyor. Söz konusu yasa dijital ekonominin kurallarını düzenleyerek, sektörde faaliyet gösteren Google, Apple ve Amazon gibi teknoloji şirketlerinin AB'deki faaliyetlerini denetlemeyi öngörüyor.

Mektubun Gönderilmesine Ne Sebep Oldu?

Amazon geçtiğimiz günlerde “şirkete karşı işgücü örgütlenmesi tehditlerini” izlemekle görevlendirilecek iki “istihbarat analisti” aradığını duyurmuş ve işe alınacak kişilerin akıcı derecede Fransızca ve İspanyolca bilmeleri gerektiği ilanda belirtilmişti. Bu durum sendikalarda, Amazon'un Avrupa'daki işçilerini izleyeceği şüphesi uyandırdı ve Komisyona mektup gönderilmesine sebep oldu. Gelen yoğun eleştirilerin ardından şirket iş ilanını geri çekti.

UNI Küresel Sendikalar Birliği ve UNI Europa tarafından yapılan açıklamalarda, Amazon'un çalışanların örgütlenmesine karşı duran, sendikalaşma karşıtı bir şirket olarak bilindiği ve çalışan haklarına karşı hareketin başını çektiği ifade edildi.

The Guardian (30 Eylül 2020), Trade unions urge EU to investigate Amazon effort to spy on workers, Erişim adresi: <https://www.theguardian.com/technology/2020/sep/30/trade-unions-urge-eu-to-investigate-amazon-effort-to-spy-on-workers>

UNI Global Union Europa (30 Eylül 2020), Coalition of unions calls on EU Commission to investigate Amazon's spying, Erişim adresi: <https://www.uni-europa.org/2020/09/investigate-amazon-spying-letter/>

8. ABD GİRİT'TE YENİ BİR DENİZ ÜSSÜ KURUYOR

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo Yunanistan ziyaretinde Başbakan Kyriakos Mitsotakis ile yaptığı görüşmede, ABD donanmasının Girit'te yeni bir keşif deniz üssü kuracağını belirtti. Pompeo, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunun çözümünde diyalogu güçlü şekilde desteklediklerini de ifade etti. ABD'li bakandan gelen bu açıklama, AB makamlarının da vurguladığı, bölgede tansiyonun düşürülmesi ve diyalog kurulması yönündeki söylemleri destekler nitelikte. Yunanistan Başbakanı Mitsotakis de Pompeo'nun ziyaretinin ardından, sorunun çözümünde “diplomasinin zamanının geldiği” şeklinde bir açıklama yapmıştı.

Türkiye'nin tansiyonu düşürücü adımlar atmaması halinde, 2 Ekim'deki AB liderler zirvesinden yaptırım sonucunun çıkabileceğine dair de bir açıklama yapıldı. Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen "AB Türkiye ile olumlu ve yapıcı bir ilişki istiyor ve bu Türkiye'nin de yararına olacaktır. Ancak bu provokasyon ve baskıların sona ermesi durumunda işe yarayacaktır. Bu nedenle Türkiye'den tek taraflı eylemlerden kaçınmasını bekliyoruz." diye konuştu.

Edn News Hub (1 Ekim 2020), Haber Kaynağı: Agence France-Presse, After US boost, Greece looks for EU backing on Turkey talks, Erişim Adresi: <https://www.ednh.news/after-us-boost-greece-looks-for-eu-backing-on-turkey-talks/>

BBC News (2 Ekim 2020), EU warns Turkey of sanctions over 'provocations' in Mediterranean, Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/world-europe-54381498>

9. AB'DEN ERMENİSTAN VE AZERBAYCAN'A İTİDAL ÇAĞRISI

Avrupa Birliği liderleri, Azerbaycan ile Ermenistan arasında tartışmalı olan Dağlık Karabağ bölgesinde patlak veren çatışmaların derhal sona erdirilmesi için çağrıda bulundu. AB Liderler Zirvesi sonrası yayınlanan bildiriye, "Sivil halk arasında can kaybı kabul edilemez." ifadeleri yer aldı. Açıklamada, askeri bir çözümün kabul edilmesinin mümkün olmadığı vurgulanırken, Azerbaycan ve Ermenistan'ın önkoşul olmaksızın esaslı müzakerelere başlaması gerektiği vurgulandı.

Avrupa Konseyi de düşmanlıkların derhal durdurulması çağrısında bulundu ve tarafları kalıcı bir ateşkes ve anlaşmazlığın barışçıl yoldan çözüme kavuşturulması için yeniden taahhütte bulunmaya çağırdı. Fransa, ABD ve Rusya dün ortak bir bildiri yayınlarak çatışma taraflarına ateşkes çağrısı yaptı ve şiddetin tırmanmasını kınadı.

European Council Council of the European Union, (1 Ekim 2020), European Council conclusions on external relations, 1 October 2020, Erişim Adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/10/01/european-council-conclusions-on-external-relations-1-october-2020/>

DW, (29 Eylül 2020), Nagorno-Karabakh conflict: Germany's Merkel urges ceasefire as violence escalates, Erişim Adresi: <https://www.dw.com/en/nagorno-karabakh-conflict-germanys-merkel-urges-ceasefire-as-violence-escalates/a-55088518>

10. AB, İNGİLTERE'YE KARŞI YASAL SÜREÇ BAŞLATTI

Avrupa Birliği, Avam Kamarası'nın Brexit anlaşmasını tek taraflı ihlal edecek İç Piyasalar Yasa Tasarısını kabul etmesinin ardından yasal süreç başlattı. Brüksel'de basın toplantısı düzenleyen AB komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen AB'nin söz konusu tasarının sorunlu kısımlarını Eylül ayı sonuna kadar kaldırılmasını talep ettiğini fakat olumlu bir cevap alamadığını, öte yandan İngiltere'nin AB'nin taslak mevzuatla ilgili endişelerine yanıt vermesi için Kasım sonuna kadar vakti olacağını söyledi.

"Tasarı, doğası gereği ayrılık anlaşmasını ihlal ediyor. Tasarının bu haliyle kabul edilmesi İrlanda ve Kuzey İrlanda protokolüne aykırı bir durum ortaya koyuyor" şeklinde konuşan von der Leyen, "Bu nedenle Komisyon İngiliz hükümetine resmi tebligat gönderme kararı aldı. Bu tebligat, hukuku ihlal sürecinin ilk aşaması" dedi. Avrupa Birliği'nin resmi tebligat mektubunun göndermesi, nihayetinde AB'nin en üst mahkemesi olan Avrupa Adalet Divanı'nda Birleşik Krallık aleyhine bir davaya yol açabilir.

BBC, (1 Ekim 2020), Brexit: EU starts legal action against UK over deal breach plan, Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-54370226>

11. ALMANYA KUZEY MAKEDONYA’NIN AB ÜYELİĞİNİ DESTEKLİYOR

Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas “Almanya’nın, Kuzey Makedonya ve AB arasındaki müzakere sürecinin 2020’nin sonuna kadar başlaması için gerekli desteği vereceğini” açıkladı. Maas, Kuzey Makedonya Dışişleri Bakanı Bujar Osmani ile gerçekleştirdiği görüşme sonrası düzenlenen ortak basın toplantısında, Almanya’nın Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığı boyunca iki ülke arasında hükümetler nezdinde görüşmelerin devam edeceğini de vurguladı. Ayrıca Maas, Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığını yürüten Almanya’nın önceliklerinden birinin de “Kuzey Makedonya’nın AB’ye üyeliği” konusu olduğunu bildirdi.

Makedonya 2003 yılında gerçekleştirilen Selanik Zirvesi’nde potansiyel aday olarak belirlendikten sonra 2004’te AB üyeliğine başvurusunu yaptı. Özellikle Yunanistan ile Makedonya arasındaki isim sorunu ve Bulgaristan’ın tutumu nedeniyle üyelik süreci uzun süre başlatılamamıştı. Ancak 12 Haziran 2018 tarihinde Makedonya ismini “Kuzey Makedonya Cumhuriyeti” olarak değiştirmiş ve 25 Mart 2020’de AB Genel İşler Konseyi, Kuzey Makedonya ile katılım müzakerelerine başlama kararı almıştı.

European Western Balkans, (1 Ekim 2020), Maas: Germany supports the begining of EU negotiations with North Macedonia, Erişim Adresi: <https://europeanwesternbalkans.com/2020/10/01/maas-germany-supports-the-begining-of-eu-negotiations-with-north-macedonia/>

12. AVRUPA PARLAMENTOSU TİCARİ ÖNLEMLER ÖNERİSİNE DESTEK VERDİ

Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis 2 Ekim Cuma günü Avrupa Parlamentosu’nda yaptığı konuşmada ABD ve Çin’e yönelik ticari önlem ve pazar kısıtlamalarının önemine dikkat çekti. Dombrovskis’in, Dünya Ticaret Örgütü reformu, Çin ve ABD ile ticari ilişkiler, Güney Amerika ülkeleriyle Mercosur anlaşması, ticarete sürdürülebilir hedeflerin ve insan haklarının uygulanması konularına ilişkin açıklamalarına Avrupa Parlamentosundan destek geldi. Ayrıca Dombrovskis, AB’nin ABD ve Çin ile ticaret ilişkisinin “karşılıklı, dengeli ve adil olacak şekilde yeniden yapılandırılması” gerektiğini belirterek, KOBİ’ler ve tarımsal ihracat dahil olmak üzere Avrupalı şirketler için eşit şartların yeniden düzenlenmesi ve dijital ticarete ilerleme çağrısında bulundu. Dombrovskis, Avrupalı otomobil üreticilerine ve diğerlerine karşı ticaret kısıtlamaları ve yeni tarifeler uygulamakla tehdit eden Çin veya ABD’nin “zorlayıcı” eylemlerine karşı koymak için gelecek yıl yeni bir ticaret uygulama aracı/mekanizmanın oluşturulacağını da sözlerine ekledi.

EURACTIV, (2 Ekim 2020), Dombrovskis announces new defense instrument against trade ‘bullies’, Erişim Adresi: <https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/dombrovskis-announces-new-defense-instrument-against-trade-bullies/>

European Parliament News, (3 Ekim 2020), Hearing of Executive Vice-President Valdis Dombrovskis on trade portfolio, Erişim Adresi: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20201001IPR88310/hearing-of-executive-vice-president-valdis-dombrovskis-on-trade-portfolio>

13. AB LİDERLERİ ZİRVESİ TAMAMLANDI

Brüksel’de düzenlenen Avrupa Birliği Liderler Zirvesi’nin ardından yapılan açıklamalardan Türkiye’ye yaptırım kararı konusunda bir uzlaşma sağlanmadığı görüldü. Liderler Türkiye ile ilgili Doğu Akdeniz krizinin çözümü için Yunanistan ve Türkiye arasındaki siyasi diyaloga “şans tanımak” istediklerini açıkladı. Toplantının ardından yaptığı açıklamada, Almanya Şansölyesi Angela Merkel, Avrupalı liderlerin Akdeniz’de Yunanistan ve Kıbrıs’ın haklarını korumak istemesinin yanı sıra, Türkiye ile de yapıcı ilişkiler kurmak istediklerini açıkladı.

Toplantıda alınan bir diğer önemli karar da Avrupa Birliği'nin Belarus yönetimine yaptırım kararını oy birliği ile almasıydı. Daha önceki oylamada Akdeniz'de Türkiye'ye karşı ortak bir tavır alınmaması sebebiyle, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Belaruslu yöneticilere yönelik yaptırım kararı alınmasını veto etmişti. Charles Michel, uzun tartışmaların ardından Belarus yönetimine yaptırım uygulanması kararını oybirliği ile kabul ettiklerini belirterek "Bu uzlaşmayla AB, jeopolitik bir güç olma rolünü üstlendiğini gösteren inandırıcı bir karar aldı" dedi. Michel, Minsk yönetiminden 40 isme yaptırım uygulanmasını kararlaştırdıklarını, ancak bu isimler arasında Cumhurbaşkanı Lukaşenko'nun yer olmadığını belirtti. Michel, "Yaptırımlar bu Cuma gecesinden itibaren geçerli olacak" dedi.

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, ise AB'nin Doğu Akdeniz'deki sorunları çözmek için Ankara'yı hem Yunanistan hem de Kıbrıs ile diyalogu sürdürmeye çağırdı. Von der Leyen "Ankara'nın bu tür ihlalleri devam ettirmesi durumunda, AB mevcut tüm araç ve seçeneklerini kullanacaktır. Derhal devreye koyabileceğimiz yaptırımlar çantamız var ama istediğimiz bu değil. Uzun vadeli yeni bir AB-Türkiye ilişkisi üzerinde çalışmayı istiyoruz ve bunu tercih ediyoruz." beyanında bulundu.

Reuters, (2 Ekim 2020), Merkel: Turkey deal clears way for Belarus sanctions, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/article/us-eu-summit-merkel-turkey-idUSKBN26N1XN>

Lisa Byrant, (2 Ekim 2020), EU Leaders Sanction Belarus, Pause on Turkey, Voice of America, Erişim Adresi: <https://www.voanews.com/europe/eu-leaders-sanction-belarus-pause-turkey>

14. AB HİZBULLAH'I TERÖR LİSTESİNE ALINIYOR

Alman haber ajansı Deutsche Welle'nin Der Spiegel'e referansla yayınladığı habere göre, Almanya hükümeti Lübnan Hizbullah'ını Avrupa Birliği terör örgütleri listesine eklemeye çalışıyor. Daha önce alınan karara göre Hizbullah'ın sadece silahlı kanadı terör örgütleri listesindeydi. Yeni alınacak karar Hizbullah'ın siyasi ve askeri başta olmak üzere tüm kanatlarının listeye eklenmesini hedefliyor. Haberde İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Hans Georg Engelke'nin "Hizbullah bir terör örgütüdür, bu nedenle bütünüyle AB terör listesinde yer almalıdır. Almanya'nın dönem başkanlığında bunun için çabalıyoruz." ifadeleri yer aldı.

Daha önce Hizbullah'ın tüm kanatlarını içerecek şekilde terör örgütleri listesine alınmasına Fransa karşı çıkıyordu. Geçen ay yaşanan Beyrut patlamasının ardından şehri ziyareti sırasında Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un yaptığı konuşmalarda Hizbullah'ı eleştirmesi, çıkarılması istenen yeni karara Fransa'nın da destek vereceği şeklinde yorumlandı.

Hizbullah Lübnan'da siyasi ve askeri kanadı bulunan bir organizasyon olmakla birlikte, 2006'da silahlı kanadı İsrail ile Güney Lübnan'da çatışmaya girmiştir. Ülkede sık sık Lübnan Ordusu varken Hizbullah'ın silahsızlandırılması gerektiği yönünde tartışmalar yapılmaktadır. Öte yandan Hizbullah aynı zamanda seçimlerde yüksek oylar alarak Meclis'e de temsilci sokan bir siyasi partidir.

Al Masdar, (2 Ekim 2020), Germany will attempt to include Hezbollah on European Union terrorist list, Erişim Adresi: <https://www.almasdarnews.com/article/germany-will-attempt-to-include-hezbollah-on-european-union-terrorist-list/>

15. AB, LİBYA ÖZELİNDE BAZI YAPTIRIMLARINI KALDIRMA KARARI ALDI

Avrupa Birliği'nden 2 Ekim'de yapılan açıklamaya göre, Avrupa Konseyi Libya'da Tobruk merkezli Temsilciler Meclisi Başkanı ve aynı zamanda General Hafter'in müttefiki Akila Salih'i ve uluslararası alanda tanınmayan Libya Genel Ulusal Kongresi'nin eski başkanı Nuri Abu Sahmain'i yaptırım listesinden çıkarma kararı aldı. Libya'da öne çıkan iki isme seyahat yasağı, mal varlıklarının dondurulması gibi yasakları kapsayan yaptırımlar 2016'dan beri uygulanıyor. AB'den yapılan açıklamada, "Salih'in listeden çıkarılması, Libya

krizine ilişkin müzakere edilmiş bir siyasi çözümü destekleme yönündeki son yapıcı angajman ışığında kabul edildi” ifadelerine yer verildi.

Libya’da iç çatışma ile ayrılan taraflar olarak Fas’ın Buznika kentinde Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) Devlet Yüksek Konseyi ile Hafter’in siyasi müttefiki Tobruk Temsilciler Meclisi heyetleri arasında 6-10 Eylül’de ‘Libya Diyalogu’ başlığıyla görüşmeler yapılmıştı. AB siyasi çözüme yönelik atılmış bu adımları memnuniyetle karşıladığını ifade etti.

European Council Council of the European Union, (2 Ekim 2020), Libya: EU removes Agila Saleh and Nuri Abu Sahmain from sanctions list, Erişim Adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/10/02/libya-eu-removes-agila-saleh-and-nuri-abu-sahmain-from-sanctions-list/>

16. AB’DEN SUDAN BARIŞINA DESTEK

Sudan’da 17 yıldır süren çatışmalar, Geçiş Hükümeti ile Sudan Devrimci Hareket arasında barış anlaşması imzalanarak sona erdi. Bu durumdan AB memnuniyetini dile getirirken barış görüşmelerine katılmamış Sudan Halk Kurtuluş Hareketi’ne en kısa zamanda Geçiş Hükümeti ile müzakerelere başlamasını söyledi. AB, barış görüşmeleri için arabuluculuk ve ev sahipliği yapabileceğini açıkladı. Ayrıca AB, Sudan halkının barış, istikrar ve ekonomik kalkınmasına yönelik önemli bir adım olan barış anlaşmasının tüm tarafların uygulaması gerektiğinin altını çizdi. Barışçıl, demokratik ve müreffeh bir Sudan için AB, bu geçiş sürecinde desteklerine devam edeceğini bildirdi.

European Union External Action, (3 Ekim 2020), Sudan: Statement by the High Representative Josep Borrell on the occasion of the signing of the Peace Agreement, Erişim Adresi: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/86282/sudan-statement-high-representative-josep-borrell-occasion-signing-peace-agreement_en

17. AVRUPA PARLAMENTOSUNDAN AB KONSEYİNE UYARI

Avrupa Konseyi, Avrupa Savcılık Bürosu’nun bir parçası olacak Avrupalı savcılarını atamış ve adayları değerlendirmek için bağımsız bir komite görevlendirmişti. Romanya’nın Laura Codruta Kövesi konusundaki tutumuna rağmen Avrupa Parlamentosu komitenin seçimlerini desteklemişti. Ancak Konsey, bağımsız komite tarafından önerilenlerin dışında bir aday seçmeye karar verdi ve bu kararı neden verdiğine dair herhangi bir açıklama yapmaksızın ve müzakere olmaksızın kamuoyuna açıkladı. Bunun üzerine Andrea Simmoncini, Dimitry Kochenov, Alberto Alemanno gibi hukukçuların imzasıyla hazırlanan mektupta; Konseyin herhangi bir neden göstermeden bağımsız komitenin rolünü zayıflatarak Avrupa Savcılık Bürosu’nun güvenilirliğini ve bağımsızlığını zedelediği, mutlak şeffaflık eksikliği ve seçimin ulusal hükümetlerin inisiyatifine bıraktığı gerekçesiyle, konsey kararının iptali istendi.

Miguel Poyares Maduro, (4 Ekim 2020), Open letter to the European Parliament: Call out the EU Council on its rule of law hypocrisy | View, EuroNews, Erişim Adresi: <https://www.euronews.com/2020/10/03/open-letter-to-the-european-parliament-call-out-the-eu-council-on-its-rule-of-law-hypocris>